โรคและกลุ่มอาการที่มีความสำคัญสูงระดับประเทศ (Priority diseases) ประจำปี พ.ศ. 2555

โรคที่ต้องแจ้งสำนักระบาดวิทยา รวมทั้งออกสอบสวนและควบคุมโรคภายใน 24 ชั่วโมง หลังจากได้รับแจ้งผู้ป่วยสงสัย/เหตุการณ์สงสัย โดยไม่ต้องรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

1. อหิวาตกโรค (Cholera)
2. โบทูลิซึม (Botulism)
3. การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษ (Food poisoning outbreak)
4. พิษสุนัขบ้า (Rabies)
5. ไข้เลือดออก (Dengue infection)
6. หัด (Measles)
7. คอตีบ (Diphtheria)
8. กลุ่มอาการกล้ามเนื้ออ่อนปลวกเปียกเฉียบพลัน (Acute Flaccid Paralysis : AFP)
9. บาดทะยักในทารกแรกเกิด (Tetanus neonatorum)
10. ไข้กาฬหลังแอ่น (Meningococcal infection)
11. ไข้สมองอักเสบและไข้สมองอักเสบเจแปนนิส (Encephalitis and Japanese encephalitis)
12. ปอดอักเสบเฉียบพลันรุนแรง (Severe acute pneumonia)
13. อาการไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค (Adverse Event Following Immunization : AEFIs)
14. เสียชีวิตไม่ทราบสาเหตุสงสัยสาเหตุจากโรคติดต่อร้ายแรง
15. เหตุการณ์การระบาดเป็นกลุ่มก้อน (Cluster of illnesses)

ที่มา : คู่มือแนวทางการรายงานโรคที่มีความสำคัญสูง ประเทศไทย สำนักระบาดวิทยา

เงื่อนไขการออกสอบสวนโรคที่สำนักระบาดวิทยากำหนด ภายใน 24 ชั่วโมงหลังรับแจ้ง

โรค	อำเภอ/ศบส.	จังหวัด/กทม.	เขต	ส่วนกลาง	หมายเหตุ
อหิวาตกโรค	ทุกราย	ตั้งแต่ 2 ราย (ทั้งจังหวัด) ภายใน 10 วันหรือกรณีเสียชีวิต	ควบคุมการระบาดไม่ได้ภายใน 10 วัน นับจากวันที่จังหวัดรับแจ้ง	ควบคุมการระบาดไม่ได้โดยมีผู้ป่วยตั้งแต่ 10 รายขึ้นไป ภายใน 3 สัปดาห์	ดูจาก 506
อุจจาระร่วง	มี Cluster ตั้งแต่ 5 รายขึ้นไป ภายใน 2 วัน หรือเสียชีวิต	กรณีมีผู้ป่วย Cluster ตั้งแต่ 10 รายขึ้นไป โดยที่ไม่ทราบสาเหตุ หรือควบคุมการระบาดไม่ได้หรือกรณีเสียชีวิต	กรณีเสียชีวิต	กรณีมีผู้ป่วย Cluster เหตุการณ์เดียวกัน ตั้งแต่ 2 จังหวัดขึ้นไป	ดูจาก 506 และทะเบียนรับแจ้ง
อาหารเป็นพิษ	มี Cluster ที่เห็นได้ชัดเจน เช่น ป่วยจากรับประทานอาหารร่วมกัน	กรณีมีผู้ป่วย Cluster ตั้งแต่ 10 รายขึ้นไป โดยที่ไม่ทราบสาเหตุ หรือควบคุมการระบาดไม่ได้หรือกรณีเสียชีวิต	กรณีเสียชีวิต	กรณีมีผู้ป่วย Cluster เหตุการณ์เดียวกัน ตั้งแต่ 2 จังหวัดขึ้นไป	ทะเบียนรับแจ้ง
บิด, ไข้เอนเทอริค	กรณีเสียชีวิตหรือมี Cluster ที่เห็นได้ชัดเจน เช่น ตั้งแต่ 5 รายขึ้นไป ภายใน 2 วัน	กรณีควบคุมการระบาดไม่ได้หรือกรณีเสียชีวิต	กรณีเสียชีวิต	กรณีมีผู้ป่วย Cluster เหตุการณ์เดียวกัน ตั้งแต่ 2 จังหวัดขึ้นไป	ดูจาก 506 และทะเบียนรับแจ้ง
Botulism	ทุกราย	ทุกราย	ทุกราย	ทุกราย	ทุกราย
ตับอักเสบ A	กรณีมีผู้ป่วย Cluster ตั้งแต่ 5 รายขึ้นไปในชุมชนเดียวกัน ภายใน 1 เดือน	กรณีควบคุมการระบาดไม่ได้หรือกรณีที่หาสาเหตุไม่ได้หรือกรณีเสียชีวิต	กรณีควบคุมการระบาดไม่ได้หรือกรณีที่หาสาเหตุไม่ได้หรือกรณีเสียชีวิต	กรณีที่มีการระบาดหลายอำเภอหรือหลายจังหวัด	ดูจาก 506 และทะเบียนรับแจ้ง
ตาแดง	กรณีมีผู้ป่วย Cluster ที่มีคนอยู่รวมกันจำนวนมาก เช่น โรงเรียน ค่ายทหาร เรือนจำ	กรณี Cluster ที่ควบคุมการระบาดไม่ได้	-	-	ทะเบียนรับแจ้ง
ไข้หวัดใหญ่	กรณีมีผู้ป่วย Cluster ตั้งแต่ 5 รายขึ้นไป ภายใน 1 สัปดาห์หรือกรณีเสียชีวิต	กรณีควบคุมการระบาดไม่ได้หรือกรณีเสียชีวิต	กรณีเสียชีวิตสงสัยไข้หวัดนกหรือไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่	กรณีมีเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่	ทะเบียนรับแจ้ง (ดู 506 สำหรับกรณีเสียชีวิต)

(ต่อ)

โรค	อำเภอ/ศบส.	จังหวัด/กทม.	เขต	ส่วนกลาง	หมายเหตุ
ปอดอักเสบ	กรณีมีผู้ป่วยสงสัยไข้หวัดนกหรือไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ๆ ตั้งแต่ 1 รายขึ้นไป หรือกรณีเสียชีวิต	กรณีมีผู้ป่วยสงสัยไข้หวัดนกหรือไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ๆ ตั้งแต่ 1 รายขึ้นไป หรือกรณีเสียชีวิต	รายแรกของแต่ละจังหวัดกรณีมีผู้ป่วยสงสัยไข้หวัดนกหรือไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ๆ ตั้งแต่ 1 รายขึ้นไป หรือกรณีเสียชีวิต	กรณีมีผู้ป่วย Cluster ตั้งแต่ 2 รายขึ้นไป กรณีมีผู้ป่วยสงสัยไข้หวัดนกหรือไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ๆ	ทะเบียนรับแจ้ง (ดู 506 สำหรับกรณีเสียชีวิต)
หัดเยอรมัน	ทุกราย	กรณีมีผู้ป่วย Cluster ตั้งแต่ 2 รายขึ้นไป	กรณีควบคุมการระบาดไม่ได้ภายใน 3 สัปดาห์	กรณีมีการระบาดหลายจังหวัด	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
สุกใส	กรณีเสียชีวิต หรือ Cluster 5 รายขึ้นไปในชุมชนเดียวกันใน 3 สัปดาห์	กรณีเสียชีวิต	-	-	506
ไข้กาฬหลังแอ่น	ทุกราย	ทุกราย	กรณีควบคุมการระบาดไม่ได้ภายใน 2 สัปดาห์	กรณีที่มีการระบาดและเสียชีวิต	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
AFP	ทุกราย	กรณีพบเชื้อโปลิโอแบบ Sabin type และ Wild type	กรณีพบเชื้อโปลิโอแบบ Wild type	กรณีพบเชื้อโปลิโอแบบ Wild type	ฐานข้อมูล AFP 1
หัด	ทุกราย	กรณีมีผู้ป่วย Cluster ที่เกิดในสถานที่ที่มีคนอยู่รวมกันจำนวนมาก เช่น โรงเรียน, สถานประกอบการ, เรือนจำ, ค่ายทหาร	กรณีมีผู้ป่วย Cluster ตั้งแต่ 2 อำเภอขึ้นไปภายใน 14 วันหรือกรณีเสียชีวิตหรือควบคุมการระบาดไม่ได้ภายใน 28 วัน	กรณีเสียชีวิตหรือควบคุมการระบาดไม่ได้ภายใน 28 วัน	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
คอตีบ	ทุกราย	ทุกราย (ยกเว้นจังหวัดที่มีความเสี่ยงในการเข้าพื้นที่ เช่น ปัตตานีให้สอบสวนรายแรกของอำเภอ)	รายแรกของจังหวัดที่ไม่เคยมีรายงานผู้ป่วย	พบผู้ป่วย 2 รายขึ้นไปในจังหวัดที่ไม่เคยมีรายงานผู้ป่วยในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
ไอกรน	ทุกราย	ผู้ป่วยเป็น cluster	-	-	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
บาดทะยักในเด็กแรกเกิด	ทุกราย	เกิดซ้ำในอำเภอเดียวกัน	-	-	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง

(ต่อ)

โรค	อำเภอ/ศบส.	จังหวัด/กทม.	เขต	ส่วนกลาง	หมายเหตุ
ไข้สมองอักเสบ (อายุต่ำกว่า 15 ปี)	ทุกราย	ผู้ป่วยเป็น cluster	ควบคุมการระบาดไม่ได้ (1 เดือน)	กรณีที่สงสัยเป็นเชื้ออุบัติใหม่ หรือควบคุมการระบาดไม่ได้ (1 เดือน)	ควรพยายามหาเชื้อสาเหตุเท่าที่เป็นไปได้
ไข้สมองอักเสบ (JE)	ทุกราย	ผู้ป่วยเป็น cluster	ควบคุมการระบาดไม่ได้ (1 เดือน)	ควบคุมการระบาดไม่ได้ (1 เดือน)	ดูว่าได้รับวัคซีนหรือไม่ ดูแหล่งโรค
ไข้เลือดออก	รายแรกของชุมชน (เช่น หมู่บ้านหรือพื้นที่ซอย) นับจากวันเริ่มป่วยของผู้ป่วยรายสุดท้าย 28 วัน หรือเสียชีวิต	เสียชีวิต	ได้รับแจ้งการระบาดในพื้นที่ที่มีขอบเขตชัดเจน เช่น วัด โรงเรียน ที่มีผู้ป่วยตั้งแต่ 5 รายขึ้นไป	ได้รับแจ้งการระบาดในพื้นที่ที่มีขอบเขตชัดเจน ควบคุมไม่ได้ภายใน 28 วัน	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
มาลาเรีย	ทุกรายในพื้นที่ Non endemic area (non A, non B)	ตั้งแต่ 2 รายขึ้นไปในพื้นที่ non endemic area ในชุมชนเดียวกันใน 2 สัปดาห์ - กรณีเสียชีวิต - กรณีควบคุมการระบาดไม่ได้	-	-	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
พิษสุนัขบ้า	ทุกราย	ทุกราย	พบผู้ป่วยหรือผู้สัมผัสในหลายจังหวัดจากเหตุการณ์เดียวกัน	พบผู้ป่วยหรือผู้สัมผัสข้ามเขต สคร.	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
เลปโตสไปโรซิส	รายแรกในพื้นที่หรือเสียชีวิต	เป็น Cluster หรือเสียชีวิต	มีผู้ป่วย Cluster มากกว่า 10 ราย และควบคุมการระบาดไม่ได้ภายใน 1 เดือน	เสียชีวิตตั้งแต่ 2 รายขึ้นไปที่ไม่ใช่กลุ่มเสี่ยงโดยปกติ ภายใน 1 เดือน	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
สครับไทฟัส	เสียชีวิตหรือเป็น Cluster ตั้งแต่ 2 ราย จากชุมชนเดียวกันใน 3 สัปดาห์	เสียชีวิต	-	-	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
แอนแทรกซ์	ทุกราย	ทุกราย	ทุกราย	ทุกราย	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง

(ต่อ)

โรค	อำเภอ/ศบส.	จังหวัด/กทม.	เขต	ส่วนกลาง	หมายเหตุ
ทริคิโนซิส	ทุกราย	เป็น Cluster ตั้งแต่ 2 รายขึ้นไป (มีแหล่งโรคเดียวกัน)	เป็น Cluster ตั้งแต่ 2 รายขึ้นไป ข้ามจังหวัด (มีแหล่งโรคเดียวกัน)	อำเภอที่มี Cluster เกิดซ้ำ ภายใน 3 ปี	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
มือ เท้า ปาก	ผู้ป่วยจากชุมชนเดียวกันหรือสถานที่ที่มีขอบเขตชัดเจน เช่น โรงเรียน ศูนย์รับเลี้ยงเด็ก ตั้งแต่ 2 รายใน 1 สัปดาห์	เสียชีวิตหรือมีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง เช่น ปอด หัวใจ สมอง	เสียชีวิตหรือมีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง เช่น ปอด หัวใจ สมอง	เสียชีวิตหรือมีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง มากกว่า 1 รายในจังหวัดเดียวกัน	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
โรคเท้าช้าง	ทุกราย	ทุกรายในพื้นที่ที่ไม่ได้ติดชายแดนไทย-พม่า	-	-	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
AEFI	1. สอบสวนโรคเบื้องต้นทุกรายภายใน 24 ชั่วโมง แล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบ AEFI1 ส่งมายังสำนักระบาดวิทยาและสำนักงานป้องกันควบคุมโรค ภายใน 48 ชั่วโมง นับจากวันพบผู้ป่วย 2. สอบสวนเชิงลึกกรณีเสียชีวิต หรือผู้ป่วยในที่สงสัยว่าจะเกี่ยวข้องกับวัคซีน หรือผู้ป่วยเป็นกลุ่มก้อน หรือกรณีที่ประชาชนเชื่อว่าเกี่ยวข้องกับวัคซีน โดยสอบสวนภายใน 24 ชั่วโมง แล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบ AEFI2 ส่งมายังสำนักระบาดวิทยาและสำนักงานป้องกันควบคุมโรค ภายใน 48 ชั่วโมง	สอบสวนเชิงลึกกรณีเสียชีวิต หรือผู้ป่วยในที่สงสัยว่าจะเกี่ยวข้องกับวัคซีน หรือผู้ป่วยเป็นกลุ่มก้อน หรือกรณีที่ประชาชนเชื่อว่าเกี่ยวข้องกับวัคซีน โดยสอบสวนภายใน 24 ชั่วโมง แล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบ AEFI2 ส่งมายังสำนักระบาดวิทยาและสำนักงานป้องกันควบคุมโรค ภายใน 48 ชั่วโมง นับจากวันพบผู้ป่วย และจัดทำรายงานสอบสวนโรคเบื้องต้นส่งมายังสำนักระบาดวิทยาและสำนักงานป้องกันควบคุมโรค ภายใน 5 วัน นับจากวันพบผู้ป่วย	1. เป็นที่ปรึกษาให้กับทีมสอบสวนโรคระดับจังหวัด/กทม. 2. ร่วมสอบสวนโรคกรณีสอบสวนเชิงลึก	1. เป็นที่ปรึกษาให้กับทีมสอบสวนโรคระดับจังหวัด/กทม. 2. ร่วมสอบสวนโรคกรณีเชิงลึกที่ต้องการความเชี่ยวชาญ	

(ต่อ)

โรค	อำเภอ/ศบส.	จังหวัด/กทม.	เขต	ส่วนกลาง	หมายเหตุ
	นับจากวันพบผู้ป่วย และจัดทำรายงานสอบสวนโรคเบื้องต้น ส่งมายังสำนักระบาดวิทยาและสำนักงานป้องกันควบคุมโรคภายใน 5 วันนับจากวันพบผู้ป่วย				
Streptococcus suis	ทุกราย	เสียชีวิตหรือเป็น Cluster ข้ามอำเภอ (มีแหล่งโรคเดียวกัน)	- กรณีควบคุมการระบาดไม่ได้ภายใน 2 สัปดาห์ - เป็น Cluster ตั้งแต่ 2 รายขึ้นไปข้ามจังหวัด (มีแหล่งโรคเดียวกัน)	เป็น Cluster ในจังหวัดใหม่ที่ไม่เคยรายงานมาก่อน และควบคุมการระบาดไม่ได้ภายใน 1 เดือน	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
บรูเซลโลซิส	ทุกราย	เสียชีวิตหรือเป็น Cluster	เสียชีวิตหรือเป็น Cluster	เป็น Cluster ที่เกี่ยวข้องกับฟาร์มขนาดใหญ่	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
ชิคุนกุนยา	รายแรกของชุมชน (เช่น หมู่บ้านหรือพื้นที่ซอย)	ควบคุมการระบาดไม่ได้ ภายใน 20 วัน	ควบคุมการระบาดไม่ได้ ภายใน 20 วัน ในอำเภอแรกของจังหวัดนั้น	มีการระบาดหลายจังหวัด	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
คางทูม	เป็น Cluster ในสถานที่ที่มีขอบเขตชัดเจน เช่น โรงเรียน	ควบคุมการระบาดไม่ได้ ภายใน 6 สัปดาห์	-	-	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
เสียชีวิตไม่ทราบสาเหตุที่สงสัยโรคติดต่อ	ทุกราย	ทุกราย	- เป็นที่สนใจของสาธารณชน	- เป็นที่สนใจของสาธารณชนระดับประเทศ	ดู 506 และทะเบียนรับแจ้ง
บาดเจ็บจากการตกน้ำ/จมน้ำ	ทุกราย ในกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี	- เป็นที่สนใจของสาธารณชน - เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและไม่เคยเกิดเหตุการณ์มาก่อน - มีผู้บาดเจ็บตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป	- เป็นที่สนใจของสาธารณชนระดับประเทศ - เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและไม่เคยเกิดเหตุการณ์มาก่อน - มีผู้บาดเจ็บตั้งแต่	มีผู้เสียชีวิต 10 คนขึ้นไปในเหตุการณ์เดียวกัน	

(ต่อ)

โรค	อำเภอ/ศบส.	จังหวัด/กทม.	เขต	ส่วนกลาง	หมายเหตุ
		- มีผู้เสียชีวิต 2 คน ขึ้นไป - เป็นจุดที่เกิดเหตุทำให้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตทุกปี	5 คนขึ้นไป - มีผู้เสียชีวิต 2 คนขึ้นไป - เป็นจุดที่เกิดเหตุทำให้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตทุกปี		

หมายเหตุ : ควบคุมการระบาดไม่ได้ หมายถึง ยังมีจำนวนผู้ป่วยมากกว่าค่า Ro ของโรคนั้น ใน “1 ระยะฟักตัวของโรค”

- จังหวัด ให้ดู generation ที่ 2
- สคร. ให้ดู generation ที่ 3